

BALAGONDA GANGADHAR,
Lecturer in History (Selection Grade),
Department of History,
SKR & SKR Govt. College for Women (A),
KADAPA, A.P.

TOPIC :- కంపెనీ పాలన నాటి ఆర్థిక విధానం



Edit with WPS Office

కంపెనీ కాలంలో ఆర్థిక విధానం

- ❖ స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు ముందు దాదాపు ఒకటిన్నర శతాబ్ద కాలం భారత దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ పాతనావస్థ లో ఉన్నాయి. **వి.వి. భట్**

కంపెనీ భారత దేశంలో స్థాపించిన నాడు ఆర్థిక పరిస్థితులు

- ❖ ఆర్థిక స్వయం సమృద్ధి గల గ్రామీణ వ్యవస్థ.
- ❖ వ్యవసాయం – పసుపోషణ.
- ❖ కుటీర పరిశ్రమలు – డాకా (MUSLINS), బెంగాల్ (CALICOS), బెనారస్ (పట్టు వస్త్రాలు), అహమ్మదాబాద్ (ధోవతులు, దుప్పట్లు), కాశ్మీర్ (శాలువలు), మచిలీపట్నం (నూలు బట్టలు)
- ❖ ముఖ్యమైన పాలనాకేంద్రాలు – డిల్లీ, లక్నో, లాహోర్.
- ❖ ముఖ్యమైన యాత్ర స్థలాలు – అలహాబాద్ (త్రివేణి సంగమం) బెనారస్ (కాశీ) కంచి, రామేశ్వరం, పూర్.
- ❖ సరైన రవాణా సౌకర్యాలు లేకపోవడం.



కంపెనీ కాలంలో ఆర్థిక విధానం

- ❖ భారత దేశమును ఆంగ్ల వలస ఆర్థిక వ్యవస్థ గా మార్చుటే ముఖ్య ధ్యేయం.
- ❖ భారత దేశము లోని సంపదలను క్రమ పద్ధతిలో దోచుకోవటం.

ప్రారంభ దశ (1600 – 1757)

- ❖ భారతదేశమునుంచి ముడి సరుకులను తరలించుట.
- ❖ నూతన ఉత్పత్తులు తయారుకు ఉత్సాహం.
- ❖ ప్రతిఘటనలు – దిగుమతులపై నిషేధం



ఆర్థిక దోపిడి దశ (1757-1857)

- ❖ బెంగాల్లో ప్లాసీ, బాక్సారు, యుద్ధాలలో విజయం – ద్వంద్వ పాలన.
- ❖ రాజ్య సంక్రమణ సిద్ధాంతం, లార్డ్ వెల్లెస్లీ సైన్య సహకార పద్ధతి మరియు దుష్పరిపాలన మొదలగు పద్ధతుల ద్వారా ఏక చక్రాధిపత్యం సాధించుట.
- ❖ భారతీయ ముడి సరుకు తరలింపు.(ప్రత్తి,సుగంధపు ద్రవ్యాలు, నీలిమందు, పొగాకు, పట్టు)
- ❖ పారిశ్రామిక విప్లవం-యంత్రాల ద్వారా అధిక ఉత్పత్తి –భారత దేశాన్ని 'విక్రయశాలగ' మార్చుట.



ఆర్థిక విధానం ఫలితాలు

- ❖ కుటీర పరిశ్రమలు పతనం –చేనేత కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోవటం.
- ❖ ప్రజలు వ్యవసాయం పై మొగ్గు చూపటం- వాణిజ్య పంటలను ప్రోత్సహించటం –ఆహారం కొరత ఏర్పడడం.
- ❖ రైతుల దుస్థితి – అధిక భూమిశిస్తు – జమిందారి విధానం – మహల్ వారి విధానం – రైతు వారి విధానం - లోపాలు.
- ❖ భారత దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ విచ్ఛిన్నం.
- ❖ నూతన పరిశ్రమల స్థాపనతో భారత దేశంలో కూడా కార్మిక వర్గాలు ఏర్పాటు – పట్టణ వ్యవస్థ బలోపేతం, గ్రామీణ వ్యవస్థలు విచ్ఛిన్నం.



- ❖ వ్యవసాయరంగం కుదేలు – కరువు కాటకాలతో ఆర్థిక దుస్థితి పట్టణాలవైపు పయనం.
- ❖ ఆర్థిక దోపిడి (Drain) దిగుమతి వస్తువులు, ఎగుమతివస్తువుల కంటే తక్కువగా ఉండటం – భారత దేశ సంపద ఇంగ్లాండ్ కు తరలడం.

గంగాధర్ బాలగొండ,

Department of History

SKR & SKR GOVT. COLLEGE FOR WOMEN (A), KADAPA



Edit with WPS Office